

MORSØ KOMMUNE

HANDICAPPOLITIK

2011 – 2015

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	3
Indledning	3
Handicappolitikens gyldighedsområde	4
Vigtige begreber	4
Formål med Morsø Kommunes handicappolitik	4
Handicappolitikken består af hovedelementer	4
Tilgængelighed og reel bevægelsesfrihed	4
Befordringstilbud	6
Mulighed for bolig efter egne behov	7
Boliger med visitation	8
Information og kommunikation	8
Samarbejde og medindflydelse	9
Fritids-, idræts- og kulturtilbud	10
Arbejdsliv	11
Undervisning og uddannelse	13
Individuel støtte og hjælpemuligheder	14
Hjælpemidler – et liv på egne præmisser	15
Opfølgning	15
Faktaboks	16

1. FORORD.

Morsø Kommunes handicappolitik lægger sporerne for fremtidens arbejde på handicapområdet i Morsø Kommune ved at fastsætte de tematiske hovedelementer, målsætninger og initiativer på området. Handicappolitikken udtrykker derved Morsø Kommunes vision for, hvor Morsø Kommune ønsker at bevæge sig hen i de kommende år, men det er samtidig vigtigt at forstå, at forudsætningen er, at politikken skal afholdes inden for de til enhver tid gældende budgetrammer.

Handicappolitikken skal fungere som et redskab og en ledetråd for både politikere, de kommunale afdelinger samt borgere i Morsø Kommune i forhold til de problemstillinger, der vedrører personer med handicap.

Formålet med handicappolitikken er at fortsætte arbejdet med at sikre ligeværd, lige muligheder og respekt for personer med handicap i Morsø Kommune – og herved understøtte Morsø Kommunes vision "Morsø 2010".

Handicappolitikken er som udgangspunkt gældende for perioden 2011-2015.

Handicappolitikken er udarbejdet i et samarbejde med repræsentanter fra Handicaprådet og forskellige personer fra de respektive forvaltninger.

2. INDLEDNING.

Morsø Kommunes handicappolitik bygger på Folketingets beslutning af 2. april 1993 om ligestilling og ligebehandling af personer med handicap med andre borgere. Samme år underskrev Danmark FN's standardregler om lige muligheder for personer med handicap, der giver forslag til, hvordan et land kan minimere hindringer for personer med handicap og skabe et tilgængeligt samfund.

Standardreglerne er juridisk bindende – og skal sikre, at handicappede personer får samme muligheder som andre i samfundet.

Folketinget henstillede til alle statslige og kommunale myndigheder:

- At efterleve princippet om ligestilling og ligebehandling af personer med handicap med andre borgere.
- At skabe muligheder for hensigtsmæssige løsninger under hensyntagen til handicappedes behov i forbindelse med forberedelse af beslutninger.

Som følge heraf har Morsø Kommune udarbejdet en politik på handicapområdet. Princippet for Morsø Kommunes handicappolitik er, at den enkelte person med handicap kompenseres indenfor lovgivningens rammer uafhængigt af, hvilken handicapgruppe personen tilhører.

3. HANDICAPPOLITIKKENS GYLDIGHEDSOMRÅDE.

Morsø Kommunes handicappolitik går på tværs af faggrupper og involverer hele kommunens ansvarsområder. Indsatsen omfatter flere lovgivninger.

4. VIGTIGE BEGREBER.

Handicappede er personer, der er født med eller på et senere tidspunkt i livet har mistet eller fået nedsat anvendelse af én eller flere funktioner. Det kan være på grund af sygdom, ulykke eller nedslidning. Det kan være forskellige former for handicap som mobiliteten, den intellektuelle funktion, hørelsen, talen, synet eller en kombination af disse. I lovgivningen anvendes målgruppebetegnelsen "personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne".

5. FORMÅL MED MORSØ KOMMUNES HANDICAPPOLITIK.

Morsø Kommunes handicappolitik skal sikre personer med handicap mulighed for at deltage i sociale og demokratiske sammenhænge på lige fod med alle andre.

Handicappolitikken skal desuden medvirke til, at den centrale målsætning tænkes med ind i en helhedsorienteret sagsbehandling samt planlægning.

Der er i Morsø Kommune etableret et Handicapråd, som er rådgivende over for kommunale beslutninger, som kan vedrøre handicappede. Dagsorden og referat kan ses på Morsø Kommunes hjemmeside.

6. HANDICAPPOLITIKKEN BESTÅR AF HOVEDELEMENTER.

De følgende afsnit indeholder hovedelementer, der udgør Morsø Kommunes handicappolitik.

- Målsætninger.
- Delmål.
- Konkrete initiativer indenfor hvert hovedelement.

Der er ligeledes beskrevet, hvilke afdelinger i kommunen, der er ansvarlige for gennemførelsen og opfølgningen af de konkrete initiativer.

7. TILGÆNGELIGHED OG REEL BEVÆGELSESFRIHED.

Tilgængelighed er et af de helt centrale temaer inden for det handicappolitiske område, da det er en forudsætning for tilvejebringelse af lige muligheder.

Derfor sætter Morsø Kommune fokus på tilgængelighed – både fysisk og mentalt, så reel bevægelsesfrihed og tilgængelighed kan sikres for personer med midlertidige eller varige funktionsnedsættelser.

I den sammenhæng er det en væsentlig målsætning, at kommunen ved at "fejle for egen dør" kan inspirere private til at etablere gode tilgængelighedsløsninger.

Morsø Kommune prioriterer tilgængelighed på alle områder og vil arbejde for:

- At tilgængeligheden sikres ved nybygning af boliger, institutioner og anlæg.
- At der jævnfør gældende lovgivning arbejdes med at tilvejebringe gode tilgængelighedsforhold i alle offentlige bygninger – herunder gode adgangsforhold og handicapkompenserende fysiske omgivelser og hjælpemidler.
- At der arbejdes med at reducere og ændre på de barrierer, der begrænser bevægelsesfriheden i det offentlige rum i forhold til adgang og tilgængelighed på fortove, i butikker, ved kulturtilbud, på cykelstier m.m.
- At kommunens byggesagsbehandlinger fortsat sikrer, at tilgængeligheden tilvejebringes, så bygningsreglement og gældende standardiseringer som minimum overholdes.
- At der er større opmærksomhed og påskønnelse af gode tilgængeligheds- og handicapvenlige forhold. Det kunne blandt andet være i forhold til biografer, forretninger og restauranter – men også offentlige instanser og tilbud. Påskønnelsen kunne eksempelvis være i form af en certificeringsordning.
- At der foreslåes, at der etableres handicapparkeringspladser på alle parkeringspladser og ved offentlige bygninger.

Målsætninger:

Bevægelsesfrihed og tilgængelighed skal sikres, så personer med handicap kan gøre brug af øen og dens mange tilbud. Det betyder blandt andet, at personer med handicap uden unødigt besvær skal kunne bruge boliger og boligområder, offentlige bygninger, kulturinstitutioner, butikker m.m.

Delmål:

- At personer med handicap sikres adgangsforhold, når der opføres nyt byggeri og ved etablering af nye anlæg.
- At der gøres en indsats for at ændre og reducere eksisterende barrierer.

Initiativer:

De konkrete initiativer til at nå ovenstående mål og delmål indarbejdes i handicappolitikken for Morsø Kommune. På følgende områder skal der udarbejdes konkrete initiativer i forhold til tilgængelighed:

1. Offentlige torve- og gaderum samt rekreative områder.
2. Den kollektive kommunale bustrafik.
3. Offentlige kontorer.
4. Biblioteker, museer og kulturinstitutioner.
5. Skoler og daginstitutioner.
6. Lokalcentre (ældreplejen).
7. Tilgængelige boliger.
8. Planlægning og behandling af vej- og byggeprojekter.
9. Information, herunder publikationer og de kommunale hjemmesider.
10. Kommunal ansvarlighed.

Ansvarlig:

- Pkt. 1 Teknisk service.
- Pkt. 2 Teknisk service.
- Pkt. 3 Alle.
- Pkt. 4 Kultur og fritid.
- Pkt. 5 Børn og Undervisning.
- Pkt. 6 Social og Sundhed.
- Pkt. 7 Natur og miljø.
- Pkt. 8 Teknisk service.
- Pkt. 9 Staben.
- Pkt.10 Alle.

8. BEFORDRINGSTILBUD.

Der skal sikres befordringstilbud, som ud fra den enkeltes forudsætninger giver mulighed for at blive befordret eller kunne befordre sig selv.

Den offentlige trafik skal udvikles, så flest mulige personer med handicap kan benytte denne form for befordring. For dem, der ikke kan benytte den kollektive trafik, skal der være mulighed for (efter nærmere aftale) at få bevilget en form for individuel kørselsordning eller bevilling af egen bil i henhold til gældende regler.

A. Den offentlige befordring:

Personer med handicap skal have mulighed for at bevæge sig rundt på Mors ved hjælp af offentlige befordringsmidler. Ved indsættelse af nye busser skal der arbejdes på, at indretningen er udformet, så personer i kørestol kan komme med.

Målsætning:

Det er Morsø Kommunes mål, at flest mulige personer med handicap kan benytte busser og andre former for kollektive trafikmidler. Det skal ske på en måde, så busserne på samme tid kan opfylde målet om at betjene mange passagerer – og sikre fremkommelighed i den enkelte bus.

Delmål:

- At de til enhver tid gældende normer for befordring af færdselshandicappede skal overholdes, og at der generelt skal være fokus på tilgængeligheden til benyttelse af busser eller andre former for kollektive trafikmidler.
- At der skal være mulighed for at orientere sig om ruter og rutevalg før og under kørslen.
- At der ved indretning af læskure, stoppesteder og placering af køreplanskilte søges taget hensyn til de særlige behov, personer med handicap har.

Initiativer:

1. Tilgængelighedsspørgsmål bliver et obligatorisk emne i fremtidige brugerundersøgelser, når det skønnes relevant.
2. Ved indkøb af nye busser skal der tages særligt hensyn til handicappedes muligheder og behov.

3. Der skal i nye busser være mindst 4 pladser til handicappede, og her skal være plads til førerhund.
4. Der skal i nye busser være plads til en kørestol.
5. Der skal i nye busser være en kommunikationsanordning (trykknap) i nærheden af alle siddepladser for personer med handicap og ved kørestolsområder.
6. Personer med handicap har mulighed for at benytte offentlige transportmidler til de til enhver tid gældende takster for buskørsel.

A. Befordringstilbud med visitation.

Målsætning:

Personer med handicap, der ikke kan anvende kollektive befordringsmidler, kan ud fra en konkret individuel vurdering få tilbud om befordring, som gør det muligt at deltage i arbejde, fritidsaktiviteter, deltage i frivilligt arbejde, besøge venner og familie, foretage lægebesøg m.m.

Nogle ordninger forudsætter, at man er førtids- eller alderspensionist.
Se "kørselsordninger og handicapbiler" på Morsø Kommunes hjemmeside www.Morsoe.dk

Delmål:

- At personer med handicap har mulighed for forskellige befordringstilbud.

Initiativer:

7. Der skal altid findes tilgængelig information, som samlet beskriver de aktuelle kørselstilbud (folderen fra Nordjyllands Trafikselskab) eller hjemmesiden: www.nordjyllandstrafikselskab.dk

Ansvarlig:

Pkt. 1 – 7 Teknisk service.

9. MULIGHED FOR EN BOLIG EFTER EGNE BEHOV.

En bolig spiller en afgørende rolle, når man har et eller flere handicap.

Målsætning:

Personer med handicap skal have mulighed for at bo i en bolig, der imødekommer personens behov.

Delmål:

At boligbyggeri i Morsø Kommune indrettes ud fra almene tilgængelighedskrav således, at der er en bred vifte af egnede boliger til personer med handicap.

Initiativer:

1. Det er vigtigt, at boligforholdene for den enkelte tilpasses i tide. Det kan ske ved at ændre den eksisterende bolig eller ved at flytte til en mere egnet bolig.

2. Det er personens sagsbehandler, der har ansvaret for at guide personer med handicap til relevante hjælpemuligheder.
3. Boligregulativet 08.

Ansvarlig:

Social og Sundhed – handicapområdet.

10. BOLIGER MED VISITATION.

Målsætning:

Morsø Kommune skal kunne give et botilbud eller yde støtte til boligindretning til de borgere der opfylder anerkendte behov herfor.

Delmål:

- At personer med behov for visitation til et botilbud efter den sociale lovgivning i videst muligt omfang tilbydes ophold i kommunens egne botilbud.
- At der sikres tidssvarende og fremtidssikrede boliger til personer med særlige behov.
- At der visiteres til mindst indgribende botilbud.
- At boligen eller boligindretningen tilbydes hurtigst muligt, når behovene er til stede.
- At der skabes bomuligheder til udslusning fra særligt tilrettelagt undervisningsforløb.
- At borgerens retssikkerhed i enhver henseende overholdes i forhold til kommunens tilbud, herunder skift af boligtilbud.

Initiativer:

Der arbejdes på til stadighed at udvikle nye egnede boformer.

Ansvarlig:

Social og Sundhed – handicapområdet.

11. INFORMATION OG KOMMUNIKATION.

Information fra Morsø Kommune skal tilrettelægges i en sådan form, at alle og også personer med handicap kan forstå og bruge den.

Det gælder information om såvel rettigheder og pligter i samfundslivet såvel som den information, der formidles i forbindelse med Morsø Kommunes serviceydelser og tilbud. Der lægges vægt på, at kommunens medarbejdere også skal være i stand til at føre dialog med personer, der har kommunikationshandicap. Om nødvendigt inddrages tolk.

Målsætning:

Det skal være let at få adgang til information fra Morsø Kommune.

Delmål:

- At information er tilpasset borgernes forudsætninger og behov – både hvad angår den sproglige udformning og valg af medie.

- At sikre borgerne adgang til såvel den information, der sætter dem i stand til at tage vare på udvikling i deres egen hverdag, som den information, der er nødvendig for at kunne deltage i den offentlige debat i Morsø Kommune.
- At Morsø Kommunes hjemmeside skal være tilgængelig for alle.
- At hensyn til tilgængelighed prioriteres i udviklingen af de digitale selvbetjeningsløsninger hos Morsø Kommune.

Initiativer:

1. Der udarbejdes retningslinjer for brug af alternative medier til den gængse kommunale information, f.eks. retningslinjer for i hvilket omfang, der kan og skal tilbydes lydfiler eller tryk med forstørret skrift i Morsø Kommunes generelle kommunikation og i den direkte dialog med borgeren.
2. Når Morsø Kommunes hjemmeside løbende bliver videreudviklet, f.eks. i forbindelse med selvbetjeningsløsninger, skal der tages hensyn til tilgængelighed ved at følge anerkendte vejledninger på området, f.eks. fra Forskningsministeriet. På tilsvarende vis skal den konkrete information på hjemmesiden løbende stilles til rådighed i tilgængelig form.
3. Nye offentlige bygninger forsynes med teleslynger.
4. Hvor det er relevant, skal skiltning være forsynet med punktskrift.

Ansvarlig:

Pkt. 1 – 2. Staben og Udviklingsafdelingen (herunder for løsning af problematik vedr. læsning (omsætning til lyd af pdf-filer på hjemmesiden).

Pkt. 3 –4. Ejendomsservice.

12. SAMARBEJDE OG MEDINDFLYDELSE.

For at udvikle og tilpasse tilbuddene til personer med handicap, vil Morsø Kommune samarbejde med den enkelte borger og andre med tilknytning til området, både på det individuelle og det overordnede plan således, at man sikrer, at borgerens retssikkerhed bliver overholdt.

I arbejdet og afgørelser vedr. den handicappede person vil Morsø Kommunes sagsbehandlere inddrage personen samt vedkommendes pårørende/kontaktperson, såfremt denne ønsker det. Desuden skal Morsø Kommune oplyse borgeren om mulighed for bistand fra relevante organisationer.

Målsætning:

Målsætningen er at inddrage den enkelte handicappede borger, offentlige samarbejdspartner og andre, der har tilknytning til området, i udviklingen af kommunens tilbud, så disse bliver så brede som muligt. På det individuelle plan skal den enkelte borger høres i alle spørgsmål, der vedrører borgeren. Kommunen skal inddrage pårørende/kontaktpersoner, såfremt den enkelte borger ønsker dette.

Delmål:

- At samarbejdet med den enkelte borger med handicap bør være en integreret og vigtig del af kommunens indsats. Samarbejdet skal tilrettelægges med respekt for den enkeltes ønsker og værdighed.

- At pårørende medinddrages i et samarbejde, såfremt borgeren ønsker dette. Ved pårørende forstås den nærmeste familie – f.eks. forældre, ægtefælle/samlever, søskende, børn eller kontaktperson eller ved en udvalgt bisidder.
- At medarbejderne i Morsø Kommune skal indgå i dialog og samarbejde med den enkelte person med handicap og de pårørende med opmærksomhed, imødekommenhed, åbenhed og forståelse.
- At de gældende regler om tavshedspligt overholdes i dialogen og samarbejdet. Oplysninger om personlige forhold kan derfor kun videregives med samtykke. Hvor værgemål til personlige forhold er iværksat, er det værgen, som giver samtykke.

Initiativer:

1. Der udarbejdes individuelle handleplaner. Dette skal ske i forhold til den enkeltes handlingsplan bl.a. i beskrivelsen af funktionsevner.
2. I de kommunale bo- og beskæftigelsestilbud skal der være brugerindflydelse.
3. I udvikling af nye tilbud skal brugerens organisation og Handicaprådet inddrages.

Ansvarlig:

Pkt. 1 - 3. Social og Sundhed – handicapområdet.

13. FRITIDS-, IDRÆTS- OG KULTURTILBUD.

Alle skal have adgang til fritids-, idræts- og kulturtilbud.

A. Voksne.

Morsø Kommune tilbyder sine borgere en bred og varieret vifte af tilbud og muligheder på fritids- og kulturområdet. Handicappolitikken skal medvirke aktivt til, at personer med handicap får gode muligheder for såvel oplevelser som aktiv deltagelse i fritids-, idræts- og kulturtilbuddene.

Målsætning:

Morsø Kommune skal arbejde for, at personer med handicap kan deltage i det almindelige lokale foreningsliv samt kultur-, idræts- og fritidsaktiviteter, for derved at styrke deres muligheder for på lige fod med andre borgere at tage del i samfundslivet.

Fritids-, idræts- og kulturtilbuddene bør tilrettelægges og udbydes på en sådan måde, at personer med handicap har adgang til tilbuddene, hvis en person med handicap ønsker det.

Morsø Kommune vil fortsat gennem folkeoplysningen (aftenskolerne) arbejde for relevante undervisningstilbud for personer med handicap.

Der henvises i øvrigt til Kultur- og Fritidspolitikken og retningslinier for folkeoplysningsvirksomhed i Morsø Kommune.

Delmål:

- At nye faciliteter til kultur-, idræts- og folkeoplysende aktiviteter skal udformes på en måde, så personer med handicap har muligheder for at deltage i disse på lige vilkår.

Initiativer:

1. Bibliotekerne afholder løbende introduktionskurser i forskellige netjenester for alle borgere.
2. At Kultur- og Fritid kan være medvirkende til at formidle kontakt imellem handicap- idrætsforeninger og udbydere af fritidstilbud, jfr. også retningslinier for tilskud i Morsø Kommune.
3. At foreningerne opfordres til i videst mulig udstrækning at integrere personer med handicap i deres tilbud.
4. At der fortsat ydes et forhøjet tilskud – 3 gange normalt medlemstilskud - til foreninger, som har medlemmer med handicap.

Ansvarlig:

Pkt. 1-4 Kultur og Fritid

B. Børn og unge.

Morsø Kommune skal arbejde på, at der er dag- og fritidstilbud til børn og unge med handicap.

Målsætning:

Det gælder for alle børn og unge, at de skal sikres den bedst mulige hverdag. Det gælder også for børn og unge med handicap. Dag- og fritidstilbud til børn og unge med handicap skal derfor være baseret på kvalitet, erfaring og udvikling.

Med henblik på at skabe en ligeværdig tilværelse for personer med handicap ønsker Morsø Kommune etablering af idrætsaktiviteter for børn og voksne. De nødvendige støtteforanstaltninger i form af f.eks. idrætskoordinator søges tilvejebragt.

Delmål:

- Ungdomsskolen skal også være for personer med handicap.
- At dag- og fritidstilbuddene til børn og unge med handicap i Morsø Kommune er baseret på mulighed for samvær med såvel andre børn med handicap som børn uden handicap.
- Et kvalitetstilbud, der er tilpasset den enkelte, er nøgleordet for indsatsen.
- Udbygge tilbud til personer med handicap i ungdomsskole.
- Der etableres et formelt samarbejde imellem kommunale afdelinger med henblik på at realisere målsætningen.

Ansvarlig:

Børn og Undervisning

14. ARBEJDSLIV.

For mange personer med handicap er der mulighed for at skabe en tilknytning til arbejdsmarkedet. Mulighederne herfor understøttes i Morsø Kommunes handicappolitik,

som forpligter til i samarbejde med arbejdsmarkedets parter at bidrage til, at personer med handicap kan deltage i det almindelige arbejdsliv og opnå eller fastholde beskæftigelse på lige vilkår med andre. Det fremhæves i politikken, at Morsø Kommune har et medansvar for at sikre, at tilknytningen til arbejdsmarkedet støttes gennem særlige ansættelsesvilkår og hjælp til individuel indretning af arbejdspladser.

Jobcenter Mors sætter fokus på indslusning/fastholdelse af personer med mere eller mindre betydende handicap. Der skelnes ikke mellem forskellige former for arbejdsevnesættelse og graden heraf, kun på et konstateret behov og muligheden for at udnytte personens (rest)arbejdsevne til gavn for både det enkelte menneske og virksomheden.

Indsatsen inddrager et bredt spekter af lovgivningsmuligheder og omfatter stort set samtlige grupper i Jobcentret og kan således også bruges som værktøj i øget tværgående og helhedsorienteret sagsbehandling.

Målsætning:

Morsø Kommune vil i samarbejde med arbejdsmarkedets parter bidrage til, at personer med handicap kan deltage i det almindelige arbejdsliv og opnå eller fastholde beskæftigelse på lige vilkår med andre under henvisning til den til enhver tid gældende beskæftigelsesplan.

Delmål:

- At arbejdsløshed ikke specielt rammer personer med handicap. At Morsø Kommune tilstræber at ansætte personer med handicap i almindelige faste stillinger.
- At enkelte virksomheder på baggrund af behov og muligheder indgår frivillige aftaler om at skabe arbejdspladser på særlige vilkår.
- At der tilbydes beskyttet beskæftigelse på offentlige virksomheder og fast tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Jobcenter Mors skal sikre, at personen med handicap fastholdes i varig selvforsørgelse.
- Ingen person udstødes fra arbejdsmarkedet uden indsats via handicapkompenserende hjælp er afklaret. Der gennemføres information til virksomheden og faglige organisationer incl. Erhvervsråd og uddannelsesinstitutioner om Det rummelige Arbejdsmarked med udstrakt brug af sociale kapitler mv.

Initiativer:

1. Jobcentret har en særlig opgave overfor personer med handicap ved at informere virksomheder om mulighed for ansættelse på særlige vilkår for medarbejdere med handicap.
2. Der foretages en opprioritering af indsatsen for at få flere handicappede førtidspensionister på arbejdsmarkedet via skånejob. Der arbejdes generelt på at få personer med handicap i arbejde ved brug af Aktivlovens revalideringsbestemmelser.
3. Der skal arbejdes på at udbygge tilbud om beskyttet beskæftigelse til voksne med omfattende handicap.
4. Samarbejdet med relevante uddannelsesinstitutioner udvikles bl.a. i forbindelse med selvvalgt uddannelse samt ved motivationsarbejde overfor personer for efterfølgende motivation til og valg af uddannelse.

Ansvarlig:

Pkt. 1 – 4. Jobcentret.

15. UNDERVISNING OG UDDANNELSE.

Undervisning og uddannelse er nogle af de grundlæggende forudsætninger for personers livskvalitet, herunder tilknytning til arbejdsmarkedet. Kommunen har et medansvar for at sikre børn, unge og voksne med handicap adgang til viden og lærdom ud fra den enkeltes egen situation, muligheder og ønsker.

Målsætning:

Morsø Kommune vil bidrage til at sikre uddannelsesmuligheder for personer med handicap ud fra den grundholdning, at uddannelse af personer med handicap er en integreret del af uddannelsessystemet. Folkeskolen og ungdomsskolen i Morsø Kommune skal gennem sin virksomhed sikre, at børn og unge med handicap kan tage del i folkeskolens og ungdomsskolens almene undervisningstilbud eller henvises til et relevant specialtilbud.

Delmål:

- At det kommunale uddannelsessystem videreudvikler et koordineret, sammenhængende, fleksibelt og helhedsorienteret tilbud. Der tages udgangspunkt i følgende indsatsområder: En lokal indsats, en rummelig indsats, en tidlig indsats og en koordineret indsats. Indsatsområderne er identiske med indsatsområder formuleret i politikken "Børn på Mors" som også er integreret i skolepolitikken "Den rummelige og inkluderende folkeskole".
- At der for ethvert handicappet barn og ung udarbejdes og løbende ajourføres handleplaner for den enkeltes undervisning og uddannelse, og at der sker rettidig og kompetent vejledning (UU), herunder om STU og EGU.
- At der skabes sammenhængende indsigt i de enkelte børn og unges forudsætninger "på langs" og "på tværs" af foranstaltninger: Borgerne skal opleve, at indsatserne er koordinerede. (Jf. "Den røde Tråd" og "Samarbejde omkring overgange").

Initiativer:

Skoler og institutioner tager lokalt initiativ til at udmønte handicapspolitikken indenfor følgende rammer:

Rummelighed:

1. Børnene støttes i det lokale miljø, hvor dette er muligt.
2. Undervisningsmiljøernes rummelighed fremmes af undervisningsdifferentiering, målfastsættelse for den enkelte elev, løbende evaluering, fleksibel holddannelse og varierende arbejdsmetoder.
3. Arbejdet med at videreudvikle den tidlige indsats prioriteres og intensiveres.
4. Der er børn og unge, der har handicaps, der indebærer, at de har behov for særlige tilbud. Disse udvikles i overensstemmelse med nærværende synspunkter om kvalitetstilbud.

5. Ungdomsskolen sikrer, at der også er attraktive tilbud for unge med handicaps i ungdomsskoleregi.

Ressourcesyn på børn og unge.

6. Undervisningsmiljøerne tager afsæt i barnets/den unges ressourcer.
7. Vidensniveauet om barnets og den unges samlede situation optimeres og koordineres.
8. Arbejdet med individuelle handlingsplaner videreudvikles og der iagttages herunder alle individuelle støtte- og hjælpemuligheder.
9. Jobcentret yder på baggrund af Aktivloven revalideringsmæssig støtte til gennemførelse af uddannelse.

Ansvarlig:

Pkt. 1 – 6. Børn og Undervisning og Børn og Familier.

Pkt. 7. Alle serviceområdet/implementering af retningslinjerne i "Samarbejde om overgange".

Pkt. 8 –9. Social og Sundhed.

16. INDIVIDUEL STØTTE OG HJÆLPEMULIGHEDER.

Personer med handicap tilbydes individuelle støtte- og hjælpemuligheder. Støtten gives med udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og behov. Der lægges vægt på hjælp til selvhjælpsprincippet.

Der findes en bred vifte af forskelligartede tilbud til denne borgergruppe. Der er udarbejdet diverse pjecer og informationsfoldere, der fås ved henvendelse til Borgerservicecentret i Morsø Kommune.

Målsætning:

Tilbuddene skal støtte den enkelte til at leve et selvstændigt liv med vægt på egen livskvalitet og livsudfoldelse.

Delmål:

- At indsatsen for den enkelte vurderes og tilbydes individuelt.
- At hjælpen ydes i borgerens bolig og der gives borgeren en reel mulighed for at leve en selvstændig tilværelse.
- At der er fokus på overgange. Overgangen til voksentilværelsen, ved det fyldte 18. år samt fokus på overgangen til ældretilværelsen.

Initiativer:

1. At vi til stadighed udvikler tilbuddene i takt med individets samt samfundets udvikling.
2. At vi samarbejder tværfagligt samt tværsektorielt om opgaven således, at der gives en sammenhængende indsats for den enkelte borger.

Ansvarlig:

Pkt. 1 - 2 - 3 Social og Sundhed - handicapområdet.

17. HJÆLPEMIDLER – ET LIV PÅ EGNE PRÆMISSER.

Hjælpebidler er en vigtig forudsætning for, at mennesker med handicap kan leve et liv på egne præmisses.

Det er derfor vigtigt, at den enkelte person får hjælpebidler til netop deres individuelle handicap.

Hjælpebidler bevilges personer, der har et varigt handicap, når hjælpebidler i væsentlig grad kan afhjælpe handicappet og i væsentlig grad lette den daglige tilværelse.

I forbindelse med udøvelse af erhverv og med henblik på en fastholdelse vil der til personen med handicap kunne ydes tilskud til nødvendige arbejdsredskaber.

Der tilbydes rådgivning om valg af hjælpebidler og efterfølgende afprøvning og instruktion i brugen af disse.

Målsætning:

Hjælpebidler bevilges personer med handicap ud fra den målsætning, at den enkelte får støtte til at blive mere selvhjulpes og selvstændig i dagligdagen.

Hjælpebidler bevilges ud fra en individuel konkret vurdering af den enkeltes behov. Støtte til at være selvhjulpes skal være en del af den respekt, der skal vises personer med handicap.

Initiativer:

Repræsentanter for handicaporganisationerne skal inddrages i arbejdet med at fastlægge hvilke krav, der skal stilles til leverandører af hjælpebidler.

Der udarbejdes kvalitetsstandard for hjælpebidlemiddelområdet.

Processen omkring tildeling og valg af hjælpebidler foregår i dialog mellem borgeren og kommunal medarbejder.

Ansvarlig:

Social og Sundhed – hjælpebidlemiddelområdet.
Jobcenter.

18. OPFØLGNING.

Ansvarlig på de enkelte punkter er nævnt under de respektive områder.

Handicappolitikken gælder i 4 år. Handicaprådet som overordnet ansvar for, at handicappolitikken fornyes.

Ansvarlig:

Social og Sundhed - handicapområdet.

19. FAKTABOKS.

FN's standardregler om lige muligheder for personer med handicap.

- Regel 1. Øget opmærksomhed.
- Regel 2. Behandling.
- Regel 3. Revalidering.
- Regel 4. Støtteforanstaltninger
- Regel 5. Tilgængelighed.
- Regel 6. Uddannelse.
- Regel 7. Beskæftigelse.
- Regel 8. Bevarelse af indkomst og social sikring.
- Regel 9. Familieliv og personlig integritet.
- Regel 10. Kultur.
- Regel 11. Fritid og sport.
- Regel 12. Religion.
- Regel 13. Oplysning og forskning.
- Regel 14. Strategi og planlægning.
- Regel 15. Lovgivning.
- Regel 16. Økonomisk politik.
- Regel 17. Koordinering af indsatsen.
- Regel 18. Organisationer af handicappede.
- Regel 19. Uddannelse af personale.
- Regel 20. National opfølgning og evaluering af tiltag i forbindelse med gennemførelse af standardreglerne.
- Regel 21. Teknisk og økonomisk samarbejde.
- Regel 22. Internationalt samarbejde.

En samlet oversigt over FN's standardregler om lige muligheder for personer med handicap findes i fuld tekst på Det centrale Handicapråds hjemmeside: www.dch.dk

Ansvarlig redaktion:

Poul Olsen

E-mail: poul.olsen@morsoe.dk

Handicapafdelingen

Jernbanevej 7

7900 Nykøbing Mors

Tlf 99 70 71 32

14. april 2011